

ROGER SCHÜTZ

Levél Haitiról¹

Kik lesznek úttörői annak, hogy kevesebb legyen a földi szenvedés? Kik adják oda alkotó képességeik legjavát ott, ahol emberi elhagyatottság,² betegség, éhség uralkodik, ahol az emberek nyomórtanyákon laknak? Kik értik meg azoknak a népeknek a segélykiáltását, akik „sötétségben és a halál árnyékában”³ élnek? Ki lesz a béke és az igazságosság kovásza, hogy ki tudjunk törni az egyes emberek és népek között uralkodó gyűlölet és félelem körforgásából?

Nem tudod? Annyi alkotó erő rejlik benned. Ezek az energiák minden életkorban elengedhetetlen forrásai egy olyan optimizmusnak, amely építeni akar.⁴ E nélkül az optimizmus nélkül saját bensőd apró halálainak iszapjában vergődsz. Ezekkel az energiákkal viszont még az élet legkegyetlenebb eseményeiből is lehet építkezni, ha nem hagyjuk, hogy pusztán átrohanjanak fölöttünk. Ehhez azonban gyökeres megterés szükséges az evangélium szerint: bensőd átalakulása.

A kockázatokban, amiket a földi szenvedés csökkentéséért vállalsz magadra, „lásd meg az örömet, amit Istentől kapsz. Vesd le gyászruhádat. Legyen a neved örökre: Béke az igazságban, sugárzó ragyogású szeretet”.⁵

Hagynád, hogy egészen megfosszon és csontodig megdermesszen a kétségbeejtő és elkésztő helyzetek sora? Miből merítenéd akkor az elengedhetetlen bizalmat, amely felszabadítja a gyógyulást és békét teremtő energiákat? A keserűségben nincs béke; s ha egyszer hatalmába kerítené szíved mélyeit, akkor megértened-e a Föltámadott ígérését: „Békét hagyok nektek”?⁶

Krisztushoz fordulj, ne önmagadhoz. Ha soha nem zárkózol be a saját életedbe, hanem szolidáris leszel mindazzal, amit Krisztus bíz rád, meg fogod látni, hogy hogyan oldódik önmagadba fordulásod. A makacs én már nem diadalmaszkodik többé: „Élek, de nem én, hanem Krisztus él bennem”.⁷

Szíved megtisztul. Sőt fölfedezi az evangélium mély csendjében: leghatalmasabb misztérium a föltámadott Jézus állandó jelenléte, amelyet ajándéku­l megkapott minden ember. Lelke által mindenkiért leszál az emberi lét legmélyebb pontjái­g, magára veszi mindazt, ami az embernek önmagában vagy másokban fáj. Sőt még tovább megy: közel van mindenkihez, és még azokat is meglátogatja, akik hit nélkül haltak meg, mert képtelenek voltak megismerni őt.⁸

Szolidárisan mindazokkal, akiket ő rádbíz, leszel-e a bizalom és a béke kovásza? Menj oda az élő Isten forrásaihoz. Imádkozz egészen alázatosan, egészen egyszerűen. Ébreszd föl magadban Isten ajándékait.⁹ Ezeket ő mindenkibe belé­rejtette. Vállald hát napról napra merészen a lassú érlelődés kockázatát.

Az isteni élet éppúgy kicsírázik az ember sötét mélyeiben, mint legnagyobb törekvéseiben. Nem a félelem lelkét kaptuk, hanem az erőt, a szeretet és a józanság lelkét.¹⁰

Folytonos benső csend. Még ha visszahúzódna is Krisztus: ott van nálad. Min­dig maradj az ő jelenlétében. Ez a legfontosabb. Ebből a forrásból merítsd a semmivel sem pótolható bizalmat Isten iránt. Ez a bizalom olyan erős, hogy a

legpusztítóbb csapások, sőt az élet legelviselhetetlenebb helyzetei is előbbre vihetnek. Isten ajándéka, hogy ellen tudunk állni a legkeservesebb kínoknak is. Építs a kísértésiddel is.

A tevékenység lázában és a pihenés óráiban is a Föltámadott Lelkét ismerheted föl az eseményekben és a személyekben. Űt nyílik előtted. A Föltámadott Lelke embervoltod mélységeiben is elér. Szétszaggatja az éjszakádat. És sötétséged közepéből fölemelkedik a szeretet csodálkozása. Benned pedig fölcsendül az éneke:¹¹ „Maga a sötétség előtted nem sötét, az éjszaka fényes, mint a nap-pal”.¹²

Légy a bizalom és a béke kovásza. Ezt a bizalmat nem lehet ímmel-ámmal élni. Gyakorold a döntést! Ez a bizalom nem vak, mint ahogy a szeretet sem az. Azonnal fölfigyel, ha a politikai élet felelősei visszaélnék a népek bizalmával. Ezt a bizalmat nem lehet olyan fölhívásokkal elcsábítani, amik csak úgy dagadnak az irigységtől és a hatalomvágytól, nem lehet elcsábítani az olyan fölszólításokkal, mint: Gyere, foglald el a helyét, vagy: ölj, kínozz . . . „Feszítsétek meg . . .”

Csak nem félsz a saját félelmedtől?¹³ Fölkészülsz arra, hogy szolidáris légy a föld legelhagyottabb embereivel? A saját lényével mindenki beavatkozhat a közeli és távoli eseményekbe egyaránt. Engedd, hogy feltörjenek benned a világ és az Egyház átalakításának teremtő forrásai.

Sürgős szükség van arra, hogy minden erőddel keresd a módját, hogyan lehet meggyógyítani az egyes emberek és egész népek betegségét, sebet.¹⁴ Technikával ellátott világunktól tartsd kissé távol magadat; értsd meg, hogy a tudományok nagy felfedezései éppúgy építhetnek, mint rombolhatnak. Minden attól függ, hogy mire használják őket.

Az emberiség közössége ma egyeseknek fölszemes bőséget nyújt, másoknak pedig éhséget; megszakítja az emberi kapcsolatokat, de megadja a megbékélés örömét; a rendőrállam terrorját adja, de a kockázatvállalást is a megkínzot-takért . . .

Az evangélium Istene nem akarja, hogy egyetlen egy ember is szenvedésben vagy félelemben éljen.

Te bocsánatot nyertél, kiengesztelődöttél, szívedet átjárta az együttérzés; imád-kozz tehát az ellenségért,¹⁵ merd vigasztalni azokat, akik eltorzítják szándékai-dat.¹⁶ Isten jelenlétében tarts ki a források mellett és haladj előre.

Ha úgy burkolóznál Isten megbocsátásába, mint egy ruhába,¹⁷ . . . ha a kör-nyezeted számára nem volnál más, csak megbocsátás . . . , az evangélium átható fényét sugároznád még akkor is, ha nem tudnál róla. A bizalom és a béke ková-sza vagy – kötelezd el magad. Add oda, amit Isten ad neked.

Haiti elkötelezettség¹⁸

Lakásod, bármilyen kicsi is, a bizalom, a béke és a szelíd öröm szigete lehet, az együttérzés helye az emberek között, kis egyházi közösség.¹⁹ Miért ne lehetne minden érkezőt azonnal odavezetni a szoba egyik sarkába, amelyik az imádság helyének van berendezve?²⁰

A saját életmódodat tédd még egyszerűbbé. Mennél inkább megosztjuk, amink van, annál hívogatóbb lesz az élet. Fogadjunk be teljes egyszerűséggel másokat, s közben ne aggodalmaskodjunk amiatt, hogy mit mutatunk meg számukra Isten-ből. Hívjuk meg őket ebédre, elsősorban olyan fiatalokat, akik szétzilált csalá-dokban élnek, vagy öreg, a magánynak kiszolgáltatót embereket.²¹

Kis egyházi közösségként figyeljük a városnegyed vagy a környékünk helyzete-t, adjunk megoldási javaslatokat, amelyek békére, igazságra és a másokkal osztozáshoz vezetnek. „Az idegent úgy szeretni, mint önmagunkat.”²²

Ki fogja berendezni az imádság helyét öreg emberek lakásában? Fiatal és kevésbé fiatal emberekkel imádkozhatnak itt együtt, s meghallgatnak mindenkit, aki bizalommal fordul hozzájuk. Sok idős ember felbecsülhetetlen érték, mert képes arra, hogy meghallgasson másokat. Azáltal, hogy a hitből élnek, elvezetnek másokat az egyedül szükségesre.²³ Minden lakás, még az egyedülállóké is, olyan lehet, mint egy kis templom.²⁴

Az egy fedél alatt lakók istenélménye, vagy Isten utáni vágya nem mindig azonos. Ha azonban hetenkint egyszer mindannyian tartanának egy kis csendet, hogy egymásnak egyszerűen, szavak nélkül megbocsássanak . . . Elég, ha egy valaki, esetleg egy kis gyermek, felszólít erre.

Imádság közben megtörténik, hogy az ember ködbe jut, amelyben már nem sokat fog föl. Ha ilyenkor kimondjuk Jézus nevét, vagy egészen egyszerű szavakat énekelgetünk, állandóan ismételve: ez már imádság.

Ha a szülők minden alkalommal a kereszt jelét rajzolják gyermekükre, amikor elmennek hazulról vagy aludni térnek: ezzel egyszerűen és világosan kifejezik Krisztus Jézus jelenlétét.

Kis egyházi közösségünk legalább hetenkint csatlakozzék az imádságban lakóhelyünk egyházi közösségéhez, az egyházközséghez. Bizalmas kapcsolatok jönnek így létre mindenkivel, aki más, mint mi, de ugyanakkor elevenen szeretne élni abban a sajátos közösségben, aminek egyház a neve. „Ha csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, . . . mi többet tesztek?”²⁵ Aki csak az azonosan gondolkodókkal akar kapcsolatot teremteni, az eljut az önelégültség határáig; s ezzel megaláz másokat. Az öregek például meghívhatnák a fiatalokat az egyházközségek templomaiba: eltávolíthatnák a padok egy részét, s azokat, amelyekre továbbra is szükség van, patkóalakba rendezhetnék, úgy, hogy a fiatalok az idősek közé telepedhetnének. Ez a vendégváró gesztus érthetőbben beszél, mint gondolnánk. A szék nélkül, térdelve imádkozás a Kármelből eredő hagyomány.

Jó, ha magunkkal viszünk – ez a tapasztalat a keleti egyházból való – egy feltámadás – vagy keresztikont, hogy aztán napról-napra továbbvigyük egyik lakásból a másikba, egyik egyházközségből a másikba. Így rábízhatják a Feltámadottra a saját terhüket és egymásét.

Minden életkorban ébren kell tartanunk a lelkek elbírálásának az adományát és a kreativitást. Ezer lehetőség nyílik erre . . . Magyarázat segítségével olvasunk (újra) szentírási szövegeket . . . szakítsunk időt arra, hogy máshol imádkozunk, ne csak otthon, vagy hogy valamilyen szolgálatot végezzünk . . .²⁶

Az élet minden szakaszában kutatnunk kell azt, hogy hogyan lehet csökkenteni a szenvedést közel s távol. A fiatalok tartsanak ki ebben akkor is, ha nem látják a közvetlen hasznát. A szakmai képzésnek és a felsőfokú tanulmányoknak az volna a célja, hogy önző módon karriert csináljunk, ahelyett, hogy azok felé fordulnánk, akik feleletet várnak az élet kérdéseire? Azonban nem szabad egyszerűen otthagyni mindent és átengedni a terepet a karrier megszállottainak, hanem saját szakértelmünkkel legyünk kéznél ott, ahol az életet fenyegető hiányosságok uralkodnak. A becsvágy és az önzés a társadalmakban és az Egyházban egyaránt holttesteken gázol át.

Vállalod-e a kockázatot, hogy csökkentsd az emberi szenvedést? Leszel-e a bizalom és a béke kovásza? Az érlelődés elengedhetetlen folyamatában fogsz-e az eseményekből építkezni ahelyett, hogy engednéd átrohanni őket magad fölött?

Ne önmagad, hanem a Feltámadott felé fordulva élj, munkádban és szabad idődben egyformán kapaszkodj az ő jelenlétébe. Állj ellen a kínzó gondoknak. Engedd, hogy átjárja szívedet az együttérzés, burkolózz be, mint egy ruhába, Isten megbocsátásába.

Jegyzetek

1. Amikor Roger testvér négy társával 1983 novemberében és decemberében ezt a levelet írta Haitin, egy olyan népre talált ebben az országban, amely képes az osztozkodásra.

A slum-ban, ahol lakunk, mindenütt szegénység uralkodik, azonban van még benne egy igazi nyomornegyed is. Egy szegény édesanya kis fazékból kaparja ki gyermekeinek a rizs-adagokat, de aztán még csökkenti az adagokat, hogy a körülöttük álló gyerekeknek és öregeknek is jusson valami.

A szegények megosztják egymással azt, amijük van. Azokban a negyedekben azonban, ahol teljes a nyomor, nincs mit megosztani.

Haitin saját szemünkkel láttunk egy szemlélődő népet.

Ha a nyomornegyedben bérelt barakkunkból kimegyünk a gyerekek közé, rögtön ránk akaszkodnak. Bár egyébként nagyon élénkek, most egészen elcsöndesednek, hálásak a legkisebb gesztusért is. Sok gyermek szemén látni, hogy milyen gazdag a belső világa anélkül, hogy tudna róla. Néhányan hozzánk fordulnak: „Gyere, énekeljünk, imádkozzunk!” És bemegyünk a kis barakkunkba.

Pálmafakéregből épült kunyhóikban, a nap árnyékában úgy ülnek ott az öregek, mint a kialvó lámpák. Isten jóságának bizonyossága sugározza be az arcukat: a halállal küszködők eleven ikonjai ők.

Haiti szigetén föltámad az ember reménye. A keresztények minden erejükkel igyekeznek segíteni a nagy hiányosságokon, de kicsoda hiányosságokon! Ebben a 100 000 lakosú nyomornegyedben akad néhány olyan világi férfi és nő, akik Istennek szentelték az egész életüket. Sokukról sugárzik az élet-szentség. 1983 decemberében hozták nyilvánosságra „Haiti egyházának Chartáját az életfeltételek megjavítására”. Mennyi követelmény táruul föl a figyelmes szemlélő előtt!

Néhány napig Santo Domingóban is voltunk. Egy szegénynegyedben olyan kunyhóra találtunk, amelyben még hosszabb ideig élhettük volna az imádságos életet a negyed lakosaival együtt. Az utcában lakó családok gyermekei mindenhová követtek bennünket. Sőt esténként ott aludtak el mellettünk a templomokban, amelyekben naponta közösen imádkoztunk a fiatalokkal. Aztán a gyerekek velünk együtt mentek haza az általunk használt kis furgonnal. Voltak, akik okvetlenül ott akartak lenni mindenhol. Santo Domingo keresztény ifjúsága komolyan törődik azzal, hogy a keresztények megosszák fölcsillagot javaikat. Néhányan, a leginkább elkötelezettek, bátran megpróbálják minden emberben fölcsillagot az Isten adományait. Fiatal keresztények tíz éve szenvedélyesen dolgoznak azon, hogy megvalósítsák a húsvéti titkot, mégpedig – ahogy ők mondják – a három misztikus úton: „Megélni azt, amit nem is reméltünk, megosztani mindenünket, átélni az ünnepe értelmét”.

Többre megyünk a „Haiti levéllel”, ha – ahelyett, hogy gyorsan végigolvasnánk – engedjük, hogy lassan hasson ránk. Jobban megértjük, ha elolvassuk hozzá a „Levelek a katakombákból”-t.

2. Az emberi elhagyatottság, a családi vagy a nemzedékek közötti kapcsolatok megszakadásával kapcsolatban Teréz anya és Roger testvér október-23-án Taizé-ben egy közösen megfogalmazott felhívást tett közzé. Az első részben ez olvasható:

„A föld széles övezeteit lelki sivatagok borítják. Itt olyan fiatalokat lehet találni, akik az emberi elhagyatottságtól és a lelküket átható kétségtől szenvednek.

Kalkuttában mindenki láthatja a haldoklók házeit... a nyugati társadalmakban sok fiatal lakik valóságos, bár láthatatlan haldoklók házában...”

3. Iz 9, 1

4. A hit az Istenbe vetett bizalom optimizmusa. A hittel megfér a szomorúság, de a pesszimizmus nem.

5. Bar 4, 36 ... 5. 4

6. Ján 14, 27

7. Gal 2, 20

8. Lásd 1 Pét 3, 19–20 és 4, 6. Péternek ezt a szövegét ikonok teszik szemléletessé. A föltámadáson Krisztust ábrázolja, aki a történelem végéig fölkeresi mindazokat, akik meghaltak úgy, hogy nem ismerhették meg őt. Látjuk Krisztust, amint behatol a holtak birodalmába és kézen fogja az embert, hogy vele együtt lépjen be a föltámadásba.

9. 2 Tim 1, 6

10. 2 Tim 1, 7

11. Az ismétléses éneklésnek van egy olyan változata, amelyben a dicséret lelkülete bontakozik ki. Az ilyen ima belső tűzként emészt meg szomorúságot, keserűséget, visszafelé forduló sajnálkozást, és utat tör a zavartalan örömmel. Ez a tűz elégeti szúró tüskéinket, kudarcainkat, berzenkedéseinket. A dicséret lelkülete kiemel bennünket abból a gondolkodásmódból, ami könnyen az első helyre teszi mindazt, ami az egy irányítása alatt áll.

12. Zsolt 139, 12

13. A félelemnek egészen különböző okai lehetnek. A teljes nyomorban az üres gyomor kínzó félelme kerül az első helyre.

Az anyagi bőség országaiban a kiábrándultság keríti hatalmába az embereket: nem találják az élet értelmét. Nagy területeken attól rettegnek, hogy új fegyverek tüzeben pusztulnak el. Az emberi elhagyatottság mindenütt megtalálható, a gazdag országokban és a nyomorban egyaránt. Itt az asszonyok és a gyerekek ki vannak szolgáltatva az erősebb törvényének. Az asszonyok táplálják gyermekeiket, azokat, akik elég gyakran több apától valók.

14. 1983 áprilisában Madridban Roger testvér több, különböző fajhoz tartozó gyermek kíséretében először a szovjet, majd az amerikai nagykövettel találkozott személyes beszélgetésre. Átadta nekik a Jurij Andropovhoz és Ronald Reaganhoz intézett következő felhívást. Ezen felhívás alapján 1984 telének végéig mindent meg fog tenni azért, hogy megbeszéléseket hozzon létre Andropov és Reagan államfőkkel, valamint Londonban az angol miniszterelnökkel, Margaret Thatcherrel, Párizsban pedig a francia államelnökkel, François Mitterand-nal.

„Az egész föld gyermekei érdekében, akiknek nincs lehetőségük arra, hogy fölfigyeljenek a jövőjüket fenyegető veszedelemre, gyermekekkel jöttem, hogy átadjam ezt a felhívást az Ön madridi követének. Azért jövök, hogy fölkérjem arra, tegyen meg mindent, hogy az ártatlan-gyermekeket ne érje szenvedés, és az egész világon soha többet ne érjenek senkit sem a háború elképzelhetetlenül nagy romboló erői, amelyek közül néhány elpusztíthatja az emberiség egy részét.

Az a lehetőség, hogy a nagy tudományos technikákat az emberi élet elpusztítására használják, óriási válságba sodorja a bizalmat: a népek félni kezdenek egymástól; az államférfiak is ismerik ezt a félelmet. Szélsőséges esetekben odáig jut az ember, hogy fél a saját félelmétől. Ez oda vezet, hogy az ember mindenütt önmagába zárkózik, és a rettenet megbénítja az alkotó képességeket.

Azonban az emberiség egész családjá békét akar, és sohasem háborút. Csak egész kevesen akarnak háborút. Számos fiatal és idősebb ember tudatában van annak, hogy a népek közti bizalom teremti meg a világban a békét; ennek a békének feltétele az is, hogy az anyagi javakat a szegény és gazdag területek között igazságosan osszák fel. Rengetegen keresik a bizalom útjait és akarnak részt vállalni a javak igazságos elosztásában.”

A négy államfő meglátogatása után Roger testvér, ezúttal is gyermekekkel, sok fiatal sürgető kérésére folytatni kívánja ezeket az erőfeszítéseket. Ahol lehetséges, fölkeresi az egyházak felelős vezetőit, hogy az anyagi eszközök fölhasználásában a legnagyobb egyszerűsége és a másokkal osztozásra kérje őket: Isten egész népe vegye ki a részét abban, hogy lakhatóvá tegyék a földet.

15. „Szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért” (Mt 5, 44).

16. „Üldöznek bennünket, de mi elviseljük, gyaláznak bennünket, de mi vigasztalunk” (1 Kor 4, 12–12).

17. Már századokkal Krisztus előtt megírták a próféták, hogy Isten mindenekelőtt a megbocsátás Istene: „Elsőpröm gonoszságaidat, mint a felhőt, és vétkeidet, mint a ködöt” (Iz 44, 22).

18. Mindegy, hogy ki vagy, hogy az Egyház egy szervezett mozgalmához tartozol-e vagy sem, hogy egyházközségekben, főiskolák egyházi közösségekben, vagy máshol élsz-e. Az Egyházban és az Egyháznak mindegy, hogy ki vagy: mondunk néhány javaslatot önmagad elkötelezésére. Olyan elkötelezésére, amit az ember minden feltűnés nélkül vállal, lehetőleg az egyházközségekben belül, s amelynek időtartamát maga határozza meg. A hétéves időtartam nem látszik hosszúnak ahhoz, hogy először megérleljük, azután pedig gyakorlatban éljük azt, amire elkötelezzük magunkat.

19. Haitin is, akárcsak Santo Domingóban, a „kis egyházi közösségek” testvéri sejtek akarnak lenni, amelyekben egymás közt és a szegényekkel szolidárisan él az ember. Általában három, tizenöt személyből állnak. A közösség megalkotásában a legfontosabb az egyes tagok kegyelmi ajándéka. Mindenki felelősséggel vállal egy szolgálatot. Hetenkint hol az egyiknél, hol a másiknál összejönnek, hogy megbeszéljék a hét közben szerzett örömteli és fájdalmas tapasztalatokat, és hogy teljes egyszerűségben imádkozzanak. Haitin igen elterjedt szokás, hogy míg az egyik vagy a másik imát mond, a többiek halkán dúdolnak. Ilyen kis egyházi közösségek működnek szervezett mozgalmakon belül is. Az egyházközség az a hely, amelyben a kis közösségek állandóan kapcsolatban állnak egymással, és így nem elszigetelten élnek egymás mellett.

20. Ahol megmarad a hitnek néhány külső jele, ott könnyebben megújul a keresztény élet. Azokban a családokban, amelyek valamennyit is megőriztek ezekből a jelekből, túlélhetik a nemzedékváltást, és az új nemzedék új léttel töltheti meg őket. Ahol minden eltűnt, ott fáradtságosabb újból elvetni az evangélium vetését. Mivel láthatóak, sok jel váratlan frisseséget és hatékonyságot képes közvetíteni.

21. Ezt a javaslatot Taizében is fölkarolják. Évek óta léteznek egy olyan részleg, ahol tavasztól őszig egy-egy héten át gyermekes családok élhetnek. Jelenleg egy másik hasonló hely berendezése folyik, ahol a nagyhéttől kezdve november elejéig minden héten körülbelül harminc gyereket tudnak befogadni széthullott családokból. Ha előre megírják, a fiatalok magukkal hozzadják kisebb testvérüket, akik egyébként nehéz családi körülmények között maradnának otthon. November közepétől aztán a nagybőjt kezdetéig öregeket fogadnak be: ők egy-egy héten át arra készülnek föl, hogy az odahallgatás emberei legyenek, akik képesek mások kíséretére és megfontolják, hogyan válhatna – Aranyszájú Szent János szavai szerint – a lakásuk az egyházközséggel való szoros kapcsolatban „kis templom-má”.

22. Lev 19, 34. „Az idegent szeretni”. Ez egyeseket konkrét lépésekre ösztönzött, például arra, hogy egy idegenek lakta negyedbe költözzék.

23. Rettenetesen sok embernek kell kilépnie belső elmagányosodásából. Szükségük van valakire, aki kíséri és meghallgatja őket. Kelet-Európában ebben a tekintetben egy figyelemre méltó jelenség tapasztalható: Élnék ott olyan férfiak és nők – sztarecok és sztaricák –, akik a lélek legmélyebb rétegéig át tudják látni az emberi személyt. Egy életlen át gyakorolták a lelkek elbírálását, hogy aztán gyógyulásra segítsék azt, ami legbelül kapott sebet. Nemcsak Európa keleti részén, hanem mindenütt a földön akadhatnak olyanok, akik a ma annyira szükséges világi szolgálatok keretében képesek másokat meghallgatni és kísérni. Mennél idősebb az ember, annál inkább kialakulhat és kifinomulhat benne a beleérzés adománya, és néha még az is sikerül, hogy szinte szavak nélkül is megértik azokat, akik rájuk bízzák magukat.

24. Érdekes, hogy Aranyszájú Szent János 350 évvel Krisztus halála után ezt írja: vannak keresztyének, „akik lakásukból templomot csinálnak azáltal, hogy mindenkit elvezetnek a hithez és házukat megnyitják az idegenek előtt”. Másutt azt mondja: „A lakásból templomot csinálni bátor lépés”. Továbbá: „Ha így alakítjuk lakásainkban az együttélést, akkor abba a helyzetbe kerülünk, hogy együtt hordozzuk az Egyház életét, hiszen a lakás egy kis templom.”

25. Mt 5, 46–47.

26. Olyan fiatalok vették át már régen a fogadás munkájának egy részét, akik közös megfontolás után úgy határoztak, hogy hosszabb időn át együtt élnek velünk Taizé-ben. Ők az életükből egy vagy két évet bocsátanak rendelkezésre találkozók és a szükséges utazások céljaira. Sokuknak jó lenne, ha ehhez csatlakozva egy megszabott időre elmennének kis ideiglenes közösségekbe, ahol a tagok szemlélődő életkeretben mindenüket megosztják egymással. Taizé azonban nem akar szervezett mozgalom lenni. Ezért döntően arról van szó, hogy minden egyedül és kizárólag egy későbbi elkötelezettség előkészítésére korlátozódik: kötelezze el magát mint világi ember (lehetőleg egy egyházközségben), vállaljon egyházi szolgálatot, kötelezze el magát egy életre egy közösségben, töltsön be egy helyet egy egyházi szervezetben, illetve mozgalomban, vagy szánja rá egész életét az emberi életfeltételek, illetve a politikai viszonyok javítására.

Bánhegyi B. Miksa fordítása

Afrika „legkeresztényebb” országa: Zaire

Zaire tele van meglepetésekkel. Története is, nemzeté válása is, kereszténysége is. Már mérete is mehökkentő: 2345 ezer km², azaz nagyjából annyi, mint Nyugat-Európa (Skandináviával együtt, de az Ibér félsziget és Görög- és Törökország nélkül). A századfordulón körülbelül 9 millió, 1980-ban 28 millió lakosa volt. 2000-re 49–50 millióra számítanak. Az ország ásványkincsekben gazdag. A világ réztermelésének és gyémánttermelésének közel felét adja, de jelentős még uránium, mangán és kobaltbányászata is. Afrikai mércével mérve az út- és vasúthálózat fejlett. Városai gyors ütemben fejlődnek. Az 1974-ben 2 milliós Kinshasa lakossága – egyes beszámolók szerint – ma megközelíti a 3 milliót.

Az országot felfedező portugál hajósokat néhány év múltán a hittérítők követték (1491), akik a hatalmas Kongói Királyság királyát, I. Alfonsot (1506–1543) is